Paragrafta Yardımcı Düşünce - 1

1. 1894'te İstanbul Fatih'te doğan Ahmet Rasim'i annesi Nevbahar Hanım bir başına ve büyük zorluklara göğüs gererek büyütür. Rasim, ilkokulun ardından yoksul ve kimsesiz öğrencilere parasız eğitim veren Darüşşafakaya girer. Edebiyatla tanışması bu döneme rastlar. Kısa süre memuriyetle iştigal etse de gönlü yazmaktan yanadır. Fransızcadan yaptığı çevirilerle Ahmet Mithat Efendi'nin beğenisini kazanır. Ardından roman, deneme, fıkra türünde pek çok eser kaleme alır. Ahmet Mithat ile başlayıp Hüseyin Rahmi ile devam eden halkçı edebiyat anlayışını sürdürmeyi tercih etmiştir. Aynı zamanda ilk fıkra yazarımız olan Rasim, gazetecilik mesleğini sürdürdüğü dönemde köşe yazarlığının yerleşmesini sağlayan öncü yazarlardan biridir. Yüze yakın esere imza atan Ahmet Rasim, "Menâkıb-ı İslâm" adlı kitabı ile II. Abdülhamit'ten "Mecîdî Nişanı" alır. Gazeteci, tarihçi, yazar Ahmet Rasim; 1932'de Heybeliada'daki evinde 68 yaşında hayata gözlerini yumar.

Bu parçadan Ahmet Rasim'le ilgili,

I. Edebiyatımızda bir geleneğin devam ettiricisi olduğu

II. Edebiyat alanında yaptığı çevirilerle üne kavuştuğu

III. Edebiyatçılığından çok gazetecilik yönünün bilindiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

2. "Bir Dostluk Masalı", ne olursa olsun en özel anlarında dostlarımızın yanında olmanın öneminin altını çizerken bir yandan da yardımseverliğin asla karşılıksız kalmadığını aynı kurgunun içine başarıyla yediriyor. Her yaştan okurun yüreğini sımsıcacık duygularla dolduran, çizimlerin gücüyle bir şölen sunan eser, iyiliğin olduğu yerde zamanın nasıl da yetebildiğini gözler önüne seriyor. Ve âdeta okura şöyle sesleniyor: "İyilik yap, çantaya at."

Bu parçada söz konusu kitapla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Yardımlaşmanın önemini sezdirdiğine

B) Dostluk kavramını vurguladığına

C) Samimi bir dille kaleme alındığına

D) Yediden yetmişe herkese seslendiğine

E) Görsel açıdan başarılı olduğuna

3. Hatıra; yazarının yaşadığı, şahit olduğu ve işittiği olaylar çerçevesinde hayatını anlattığı edebî metinlerdir. Türk edebiyatında istisnaları çokça görülmüş olsa da genellikle topluma mal olmuş şahsiyetler tarafından yaşlılık döneminde kaleme alınır. Unutulma korkusundan kurtulmak, yazma alışkanlığı içinde bulunmak, tarih karşısında hesap vermek, gelecek kuşaklara tecrübelerini aktarmak, hayranlık duyduğu bir şahsiyete karşı duygularını ifade etmek, bir insanın hatıralarını yazma nedenlerinden ilk akla gelenlerdir. Her ne kadar günlük, not, mektup ve resmî evraklardan istifade etse de hatıra yazarının en önemli kaynağı hafızasıdır. Gücünü belleğinden ve gözlemlerinden alan yazar, bugünün dünyasından geçmişe yönelerek hatırında kalanları duygu, düşünce ve hayal dünyasından süzerek kayda geçirir. Yaşama ve yazma zamanı arasında geçen uzun zamandan dolayı hatıra yazarının unuttuğu, yanlış hatırladığı, abarttığı, önemsizleştirdiği, kendini ön planda yahut geri planda tuttuğu, hatıra yazmaktaki amacına bağlı olarak bilinçli olarak yanlış anlattığı hadiseler olabilir. Bahsettiğimiz bu hususa, insanoğlunun fıtri bir özelliğini de eklemek gerekir: Geçmişe yönelen insan kendisini mutlu eden hatıraları yad edip kötü ve üzücü olayları unutmaya çalışır.

Bu parçada hatıralarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Kötü olanlarının, bastırma psikolojisiyle bilincin gerilerine itildiğine

B) İnsan belleğinin izin verdiği kadarıyla aktarılabildiğine

C) Yazılışının arka planında farklı amaçlar olabileceğine

D) Yaşanmayan kimi durumların o anki psikoloji içinde yaşanmış gibi aktarılabileceğine

E) Hayat içindeki pek çok yaşanmışlığın belli bir süzgeçten geçirilerek kaleme alındığına

4. Yahya Kemal bir tutarlılıktır, şiirsel maya bakımından soylu bir Türk şairidir. Daha doğrusu bir Osmanlı şairidir. Osmanlılığı; dilinden, vezninden, tarzından gelmez. Şiirleri, Osmanlı kavramının bütün özelliklerini, niteliklerini taşır. Bütün ömrü boyunca bir kültür yokluğunun, ulusun kendi yaratıp geliştirdiği, salt kendi değerlerine dayanan bir kültürün yokluğunun azabını duyar, sıkıntısını çeker.

Bu parçadan Yahya Kemal Beyatlı'yla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Eserlerinin Osmanlılığı yansıttığına

B) Kültürel dayanaklara önem verdiğine

C) Modernlikten uzak durduğuna

D) Türk kültüründen beslendiğine

E) Belirli bir çizgisinin olduğuna

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

5. Başka hayvan türlerine maddi çıkar gözetmeksizin ilgi gösteren ve onları sadece kendisine arkadaş olması için yaşamına dâhil eden tek türüz. Hayvanları arkadaş olarak benimseyebilmemizin nedenlerinden bazıları doğuştan gelen eğilimlerimizden kaynaklanıyor. Bunun böyle olduğunu sağduyuyla fark etmek de mümkün ancak yapılan bazı araştırmalar bu yönde bulgular ortaya koyuyor. Örneğin Rutgers Üniversitesinden Psikolog Vanessa Lobue ve ekibinin 2013'te yaptığı araştırmada, seçme hakkı verilen 1-3 yaş arası bebeklerin cansız bir oyuncağa göre bir hayvanla (balık, hamster, yılan, örümcek ya da kertenkele fark etmeksizin) daha uzun süre etkileşmeyi tercih ettiği görüldü. Nitekim hemen hemen tüm çocukların küçük yaşlardan itibaren çeşitli hayvanlara olan ilgisi dikkat çekicidir. Seattle'daki Allen Beyin Bilimi Enstitüsünden Chirstof Koch liderliğindeki bir ekibin bulgularıysa hayvanlara yönelik ilgimizin beynimizde bile izlerine rastlanabildiğini gösterdi.

Bu parçadaki altı çizili ifadeyle,

I. Hayvanlarla arkadaş olmanın yaradılıştan getirilen duygularla açıklanabileceği

II. Hayvanların eğitilmeleri hâlinde insanlarla kolayca dostluk kurabilecekleri

III. Belli bir yaşa gelen insanların, hayvanlarla bebekler kadar rahat iletişim kuramadığı

durumlarından hangilerine gönderme yapılmamıştır?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve III. E) II ve III.

6. Samuel Noah Kramer adlı Sümerolog, yazının bilinen ilk örnekleri olan Sümer tabletlerini incelemek üzere İstanbul'a, Eski Şark Eserleri Müzesi'ne gelir. 1951 yılında Kramer, eline aldığı "2461" numaralı tablet karşısında heyecanlanır. Bir aşk şiiridir elinde tuttuğu. İnsanlık tarihinin yazılı ilk aşk şiiri. Bu şiir, çiviye alınan dünyanın yazılı ilk aşk şiiri, bir Sümer tabletidir ve de bizim elimizde yani İstanbul'dadır. Zaten bu şiir yurt dışına kaçırılmış olsaydı varlığından hepinizin haberi olurdu. Çünkü tableti kaçıran ülke, onu öylesine allayıp pullayıp sunardı ki 14 Şubat günü tabletin önünde kuyruklar oluşurdu uzun uzadıya.

Bu parçadan, sözü edilen tabletle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Duyguların aktarılmasında kullanıldığına

B) Yurt dışına kaçırılamayan tek tablet olduğuna

C) Ülkemizde keşfedildiğine

D) İstanbul'daki müzede korunduğuna

E) İnsanlığın aşk konulu ilk yazılı belgesi olduğuna

7. İyi bir başlangıç ve iyi bir son, yazmakta olduğunuz metnin genel karakteristik özelliğini yansıtacaktır. Bunu ben misafirliğe benzetiyorum. Misafiri karşılamada ve uğurlamada ne kadar titiz olunursa o ikisi arasındaki süreçte oluşabilecek aksaklıklar bir nebze görmezden gelinecektir. Ama misafiri karşılarkenki huzursuzluk ya da yolcu etmedeki aceleci tavırlar ve çeşitli aksaklıklar, bir çuval inciri berbat edecektir. Bu yüzden bir metin oluştururken yazarın belki de en yoğun çalışması gereken bölümlerdir giriş ve sonuç bölümleri. Tabii bunlarda çok özenli davranıp gelişmeyi basite indirgemek de büyük bir yanılgı olacaktır. Zira gelişme, sonuca giderken eşlik eden bölümdür. Onun da yabana atılmaması gerekir. Başlama ve bitirmenin sıkıntılı sürecini aşmanın da elbette bir yolu var. O da devamlı yazmaktan geçiyor. Şu an ismini anımsayamadığım ve anımsayamadığım için de kendisinden affımı istediğim usta yazarlarımızdan birisinin önerisine kulak vermemiz gerekli diye düşünüyorum. Zira kendisi her gün yazmak gerekliliğini savunmuştur. Bu öneriyi ben bizzat uygulamaktayım. Ve ciddi manada olumlu etkilerini gördüğümü de sizlere belirtmek isterim.

Bu parçadan,

I. Yazmak, her aşaması titizlik gerektiren bir süreçtir.

II. Yeteneğiniz yoksa yazma talimi yapmanın size kazandıracağı pek bir şey yoktur.

III. Bir okurun zihninde, okuduğu yazıdan en çok artakalan şey, nasıl başlandığı ve nasıl sonlandırıldığıdır.

yargılarından hangileri çıkarılamaz?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

8. İbn Battuta, Orta Çağ olarak bilinen ve Batı'da bilimin baskılanıp ayaklar altına alındığı karanlık dönemde, gezegen üzerinde en fazla yol kateden isimdir. Yaptığı bütün bu geziler sayesinde "İslam Gezgini" unvanına layık görülmüştür. Yolculuğu 1325 yılında, yirmi bir yaşındayken doğum yeri olan Fas'ta başlamıştır ve tam 5000 kilometre yol kat ederek Arap Yarımadası'ndaki Mekke'ye ulaşmıştır. Ömrünün yirmi dokuz yılını alan yolculuğu boyunca Asya, Avrupa ve Afrika'da sayısız bölgeye gitmiş, toplamda 121 bin kilometre yol katetmiştir.

Bu parçadan İbn Battuta'yla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Yaşamının önemli bir kısmını gezgin olarak geçirdiğine

B) Farklı kıtalara seyahat ettiğine

C) Amacı için fedâkarlık yapan biri olduğuna

D) Batı'nın karanlık döneminde Batı'ya bilimi kazandırdığına

E) Yaptığı işin neticesinde önemli bir unvan aldığına

